

Posamezna šteč. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

"JUTRO" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj.
 — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.
 Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.
 Uredništvo in upravnistvo je v Franciskanski ulici 2.
 Dopolni se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu.
 Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo.
 Za oglaševanje plača: petič 15 v, osemrničnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.
 Telefon številka 118.

Napad na hranilnice.

Odkar je Glavna posojilnica prišla v denarne stiske, izrabili so to priliko najbolj klerikalci v svojo korist. Glavna posojilnica ali takozvana Hudnikova posojilnica je klerikalcem le pretveza, da bi zakrili svojo revščino in svoj bankrot. Znano je namreč, da klerikalne posojilnice zelo slabo stojijo in da se je treba bati klerikalne katastrofe. Z Dunaja in iz Prage je došlo poročilo, da klerikalci na Dunaju samo zato podpirajo vlado, ker bodo od vlade potrebovali denar, da bi njim rešili klerikalne posojilnice. Klerikalci torej vedo in ne morejo več prikriti, da se jim slabo godi in da bo polom pri njihovih posojilnicah in zato že danes skrbje, da si ohranijo naklonjenost vlade za vse hude čase. Klerikalci so se vladi prodali.

Omenjamo še nadalje to suho dejstvo, da je n. pr. Ljudska posojilnica v Ljubljani vsem klerikalnim posojilnicam odpovedala kredit. Ljudska posojilnica se baha, da ima 20 milijonov kron ulog, kako pa je potem to, da je vsem svojim sestriscam kredit odpovedala? Po vsej deželi je taka denarna kriza, da klerikalne posojilnice ne zmorejo niti najmanjše svote. Od kod ta grozna suša? Mi to dobro vemo in bomo o tem še poročali. Danes hočemo samo to konstatirati, da so klerikalne posojilnice silno zavozile in da si zdaj pomagajo s tem, da napadajo napredne hranilnice.

Po deželi širijo klerikalci vest, da bodo vse naše, to je napredne hranilnice propadle in da je najboljšje, da se nobeni hranilnici ne zaupa. Ljudska posojilnica ima celo plakate, na katerih je z debelimi črkami tiskano, da je pri njej denar najbolj varno spravljati. Taista Ljudska posojilnica ima plakate z besedilom, da je ona, to je Ljudska posojilnica najtrdnjše in najsigurnejši denarni zavod v Ljubljani. Torej v Ljubljani je Ljudska posojilnica najsigurnejši denarni zavod! Klerikalne posojilnice torej trosijo vest, da je pri njih denar najbolj varno spravljati, da je v Ljubljani pri Ljudski posojilnici najbolj varno denar naložen, po deželi pa trosijo vest, da bodo vse hranilnice propadle!

Vemo nadalje tudi to, da po deželi celo orožniki pri kmetih izprašujejo, ali ima kdo kaj denarja pri kaki liberalni hranilnici ali morda pri posojilnici. Ne samo to, da tega ne sme nihče vprašati, nego klerikalci so to gonjo samo zato uprizorili, da bi zbegali ljudstvo in da bi se ljudstva polastil strah. Pri tem računajo na to, da bodo ljudje dvigali denar iz hranilnic ter ga nosili v klerikalne posojilnice.

Kdor ima le malo razuma, ta ve, da so mestne ali občinske

hranilnice edino pupilarno-varne hranilnice. To so tiste hranilnice, v katere smejo sodišča uložiti denar mladoletnih otrok. Nikakor nečemo manjšati važnosti zadrževanja ali posojilnic, katerih je vse polno po deželi, kajti te posojilnice imajo svojo nalogo in svojo delovanje. To pa moramo ljudem povedati na vse strani: kdor, bodisi hlapec, dekla ali posestnik, hoče imeti pupilarno varno spravljene denar, ta ga naj spravi v mestni ali občinski hranilnici. Danes pač vsak človek ve, da je le v hranilnici denar pupilarnovarno spravljati.

Klerikalci so tako brezvestni, da trosijo vest, da bo tudi "Mestna hranilnica" propadla. Katero mestno hranilnico mislijo, ne vemo ali vsaj ni težko uganiti, vsekakor je to nečuvjen napad, ki se nikakor niti v politiki ne da opravičiti. Ako ne bi vedeli vzroka, morali bi si ta napad drugače razlagati; ali ker vemo vzrok, zato hočemo stvar pojasniti.

Da bi klerikalci odvrnili od sebe pozornost, zato so začeli sumničati hranilnice. Dobro kalkulirajo in računajo na nerazodnost ljudstva, ki ne zna ločiti hranilnic od posojilnic in ki deva vse denarne zavode v jeden koš. Klerikalne posojilnice, osobito nekatere izmed njih, ki špekulirajo s premoženjem svojih ulagačeljev, bodo zabredle v take denarne stiske, da si ne bodo mogle pomagati, in zato, da bi odvrnile pozornost od sebe, sumničajo naše hranilnice.

Kako neki more Ljudska posojilnica trditi, da je ona v Ljubljani najtrdnjše in najsigurnejši denarni zavod, ko vendar vsi vemo, da ona špekulira in samo špekulira in so vse njene špekulacije nevarne. Vemo pa tudi, da se Ljudska posojilnica ne more glede varnosti ulog meriti z nobeno mestno hranilnico. Ljudska posojilnica je samo posojilnica, ki le špekulira s tujim premoženjem in ki je vzvišeno zadrženo načelo popolnoma zgrešila. V zadrženo delovanje ne spada špekulacija, ker je to nevarno za ulagačelje.

Klerikalci imajo taktiko, da napadajo vse zavode, kateri so v naprednih rokah. Tako napadajo mestno občino Ljubljansko samo zato, ker so jo imeli naprednjaki v oblasti. Tako napadajo tudi vse mestne hranilnice samo zato, ker vodijo te zavode naprednjaki, in tako napadajo vsakega posameznega naprednjaka samo radi naprednega mišljenja. To smo hoteli danes povedati, da bode ljudstvu stvar jasna in da se ne bode dalo zapeljati od klerikalnih hujšakcev.

Spominjajte se prekristne družbe sv. Cirila in Metoda!

„Sveta alijanca“.

V avstrijski delegaciji je padla beseda sveta alijanca. Skoraj pozabljena je bila ta beseda, med staro šaro je bila zametana, bila je nekaj romantičen spomin iz prve polovice preteklega stoletja in smo se spominjali na njo toliko kakor na Metternicha ali na predmarčne dogodke sploh. Vse je spadalo zgodovini in skoraj že arheologiji. Toda zgodovinski dogodki se ne smejo podcenjevati, kar se je zgodilo enkrat, zgodi se lahko tudi drugič. Star pregovor pravi, da je zgodovina učiteljica življenja, toda neki mislec je primerno opomnil, da se menda narodi uče zgodovine zato, da bi se iz nje ničesar ne naučili. In tako se je pojavila sveta alijanca v avstrijski delegaciji ne kakor star, skoraj pozabljen spomin, tudi ne kot neprijetno strašilo, ampak živa beseda in kot proslavljena obluba za bodočnost. Ne bi veljalo drugače govoriti o nji, toda čas je resen in vsi dogodki so taki, da je resno treba premišljati o besedah kneza Friderika Schwarzenberga, ki je govoril o sveti alijanci, o monarhističnem principu, o konservativni politiki. Njegove besede namreč kažejo, kakšen veter veje na višavah.

Bližamo se letu 1915., ko se bo obhajala stoletnica svete alijance. Takrat se je namreč po dunajskem kongresu, ki je komaj spravljal v red Evrope, ki jo je bila razburkala napred francoska revolucija, potem pa še Napoleon s svojimi vojnami, sklenila zveza med pruskim kraljem, avstrijskim cesarjem in ruskim carjem, ki se je nazvala sveta alijanca, ali sveta zveza, ki je imela namen varovati mir Evrope, ter zadušiti vse one revolucijske elemente, ki so še ostali po francoski revoluciji. Vse tri vlade so imele pri tem isti sistem, ki se danes navadno imenuje Metternichov sistem, ker je avstrijski minister Metternich stal na čelu tej skupni politiki in je zato tudi dobil naslov kučar Evrope. Vsa ta politika je bila podobna stari kočiji, obdani od policajev in vojaštva, v nji je sedela sveta alijanca z mirom v naročju na kozlu pa je kučiral Metternich. Kučiral je dobro in varno, dokler ni nazadnje po svoji dobri in varni cesti zavozil leta 1848. ko je revolucija narodov vrgla kučarja s kozla, sveto alijanco poglaval v penzijo in zapodila razne varuhe miru in javnega reda. Narodi so Metternichom in njegovim sistemom obračunali, nato so vzeli v roko vajeti in so poglali po svoje. Vladi se je sicer posrečilo, še parkrat vzeti narodom iz rok, toda nazadnje je zmogla konstitucija. Od takrat ni bilo več svete alijance, druge sile so skrbjele za mir oziroma za boj v Evropi. Rekli smo 100 let bo od časa, odkar se je ustanovila in že zdavnaj smo obhajali 50 let odkar je v Gospodu zaspala. Sedaj pa jo bode iz groba. Kdo jo budi? Ali narodi, da bi jim zagotovila evropski mir? Ne, tega zagotavljajo razne mornarice, drinajti, trdnjave, topovi, ki stanejo

milijone. Kdo jo torej želi? Višji gospodje. Pa zakaj? Da bi varovala evropski mir? Ne, za tega skrbje, po njih besedah, mornarice, drinajti, trdnjave, topovi, ki zanje potrebuje država svoje milijone. Zakaj torej govore o nji? Da bi uničila revolucijske elemente?

Tega ni potreba. Danes so narodi pustili revolucijo njih vera je v evoluciji. Tudi se je sveta alijanca pokazala kot slaba varuhinja proti revoluciji. Pod njenim okriljem so se zbirali elementi, ki so pripravili revolucijo l. 1848. Komaj dve leti po njeni ustanovitvi, se je l. 1817. proglasil boj mladine za svobodo in študent Sand je istega leta pokazal, kako misli mladina ta boj, s tem, da je ustrelil pisatelj Kotzebue, ker ga je imel za ruskega špijona. Kaj torej hočejo? Ojačenje monarhističnega principa. Ne samo to, ampak več. Cesar Viljem je na čelu tega gibanja za novo alijanco. Nemčija, Rusija in Avstrija so se zopet našle in skušajo skupno politiko podobno sveti alijanci. Ruski carizem, nemški odbogopslanstvo, avstrijski klerikalizem in rimski papizem naj bi se spojili v močno silo proti svobodnemu kulturnemu gibanju med narodi. Narodi so danes kakor utrjeni od bojev in tu prihaja Viljem s svojim načrtom. Njemu bi služila sveta alijanca. Toda narodi danes vedo za svoje pravice in popeljejo v boj proti silam, ki hočejo tvoriti novo sveto alijanco.

Slovanski jug.

Republikansko gibanje v Bolgariji. Bolgarski socijalni demokrati so pričeli kar javno propagirati republikanske ideje v Bolgariji. Pretekli dni so imeli velikanski shod v Trnovem, kateremu so prisostvovali državljani iz vseh krajev države. Na shodu je govoril advokat N. Gabrovski, ki je naglašal potrebo proglašitve Bolgarske republike. Govornika so zborovalci viharo pozdravili in mu burno čestitali.

Koalicija v bolgarski občini. Po vzoru koalicije, ki stoji na čelu kraljevine Srbije, sta se tudi skoro v vseh srbskih občinah koalirali obe radikalni stranki, kar je velikega pomena, zlasti za belgrajsko občino. Pred kratkim je prišlo med obema strankama v občinskem svetu do precejšnega nesoglasja. Bati se je bilo, da bi koalicija razpadla. Med tem nam poročajo iz Belgrada, da so nesoglasja že poravnana in bo koalicija še nadalje obstajala. Kajti vsi politiki, kakor tudi narod sam so prepričani, da je napredek prestolnice mogoč le v tem slučaju, ako delate dve najmočnejši stranki sporazumno in skupno. Koalicija obeh radikalnih strank bo ostala torej v naprej tudi še v belgrajski občini, ker je osnovana na novem principu združenja, ne pa kosanja celega srbskega naroda.

Zahteve bosn.-hercegov. sabora pri ogrski vladi. Te dni so se

mudili v Budimpešti odposlaniki bosnenskega sabora: dr. Nikola Stojanović (Srb), dr. Nikola Mandić (Hrvat) in Šekija Gluhic (Musliman). Odposlal jih je sabor, da protestirajo na pristojnem mestu proti nepopolni ustavi v Bosni in Hercegovini in proti temu, da se postopa na Dunaju in v Budimpešti z anektiranimi deželami v političnem in ekonomskem oziru, kakor z navadnimi kolonijami. V pismenem protestu, katerega so izročili ogrskemu parlamentu, zahtevajo, da se povrne Bosni in Hercegovini škoda, ki je bila prizadjana deželi radi carinske unije z monarhijo od l. 1878. in znaša okoli 100 milijonov. V političnem oziru pa zahtevajo, da se prepreči premoč ene in druge polovice monarhije nad Bosno in Hercegovino, razširi kompetenca sabora tako, da bo vlada odvisna od sabora, podeli poslancem popolna imuniteta in razveljavi odredbo, po kateri pridejo na dnevni red sabora najprej vladni predlogi in potem šele drugi. Razven tega se zahteva v protestu, naj se predsedništvo sabora voli neodvisno. Dosedaj je namreč cesar ali vlada lahko nasprotovala izvolitvi katerega poslanca članom predsedništva. V državnopravnem oziru zahtevajo, naj se v bodoče smatrajo tudi Bošnjaki in Hercegovci državljani (gradjani) ne pa pripadniki, kakor je označeno v ustavi. Važno je tudi, da imajo popolnoma proste roke pri gradnji železnice in obeh anektiranih deželah, ali z eno besedo, da se jim pripozna pravica do popolne samouprave, neodvisne od obeh polovic monarhije, kar bi bilo v interesu krone in naroda. Istotako zahtevajo, da se jim prizna pravica sodelovanja v skupnih zadevah monarhije, zlasti v vojnih vprašanjih, sklepanju trgovinskih pogodb in voditvi zunanje politike, kajti za vse te posle prinaša tudi Bosna in Hercegovina svoj delež.

Povodom demisije srbskega vojne ministra Gojkovića. Srbski vojni minister Gojković je sprejel ministrski portfelj le pod pogojem, da se mu pri oboroževanju in reorganizaciji srbske armade ne dela nikakih neprilic in dovolijo popolnoma proste roke. Ker pa se je zadnje čase zgodilo ravno nasprotno, je nastala radi tega afere, ki se je končala z demisijo vojnega ministra. Minister Gojković je pri vprašanju nabave novih 15 gorskih baterij odredil, da se naroči pri tvrdki Krupp. Radi tega pa je prišel v konflikt s skupštinsko vojno komisijo, ki je konstatirala, da je Erhardova tovarna stavila cenejše pogoje. Gojković je v skupščini branil svoje stališče in odkrito in odločno izjavil, da je v kampanji za Erharda zainteresiran tudi nemški poslanik v Belgradu, Reichenau, ki ima brata akcionarja v tej tovarni. Reichenau je radi tega takoj protestiral pri Milovanoviću in v imenu svoje vlade zahteval ustmeno in pismeno zadoščenje. Dasi sta v skupščini izjavila ministrski predsednik Pačić in Gojković, da so bile to zadnje besede napadno tolmačene, se Reichenau kljub temu ni zadovoljil s to izjavo in znova protestiral. Nato

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetec.

— Kdo prihaja? je vprašal neki glas.
 Roland je z naporom premagal svojo razburjenost in odgovoril:

— Nekdo, ki prinaša važno novico.
 Vrata so se odprla na špranjo; od znotraj jih je držala veriga. Zasijala je luč. In v soju te svetilke se je prikazala glava, ki jo je Roland takoj spoznal.

Bil je star Dandolov služabnik.
 — Kdo ste? je vprašal. Kako ste prišli ob taki uri na vrt? Gotovo ne brez slabega namena! Glejte torej, da se spravite odtod!

— Gospod, je odgovoril Roland in sklenil roke, ne spodite me. Zaupam se vam. Proskribiranec sem. Res je, prišel sem na ta vrt skrivaj. Toda če bi bil storil drugače, nego sem, bi me bili spoznali. Ali se ne boste usmili preganjanca?

Sluga je pogledal tega človeka, ki mu je govoril s tako gorkim glasom, da ga je pretresalo. In videl je, koliko trpljenja na njegovem obrazu, in takšno poštenost v njegovih očeh, da je odprl verigo in odprl vrata, rekoč:

— Vstopite. Nihče ne bo mogel reči, da je stari Filipo po dolgih letih poštenega življenja odrekel preganjanju pribežališčel Bog daj, da bi napočila Benetkam kmalu nova doba, drugačna, kakor je ta doba proskripcij in ovadništval. Čemu je treba toliko gorja, o Jezus?

Roland je vstopil, in dočim je starec tarnal, je gledal on s silnim razburjenjem okrog sebe.

— Vi se tresete? je povzel starec. In tako bledi ste...

Pomirite se!
 Roland ga je zahvalil s prigrizom glave. Zobje so mu šklepetali. Prsi so se mu napejale od premagovanega ihtenja. Stal je s Dandolovi obednici.

Nič se ni bilo izpremenilo; vse najmanjše podrobnosti so bile še takšne, kakršnih se je spominjal. Tu so stali isti rezljani stoli z visokim naslanjajem, pokriti s tkanino, ki jo je bila vezla Leonora sama; in na sredini je bila ista težka miza, in na nji so stali isti kandelabri.

Tu, na tem kraju, je nekdanje dni pogostoma sedel ob strani Leonore. Obnavljali so se mu prizori bivših časov. Dušilo ga je. Bilo mu je, kakor da umira.

— Sedite, je dejal stari Filipo, in osrčite se. Pri križu božjem, prisegam vam, nikomur ne bo prišlo na um, da bi vas iskal v tej hiši.

Roland je sedel.
 Služabnik mu je nalil kozarec vina, ki ga je duškoma izpraznil.

— Morda ste lačni? je povzel starec.

— Ne, hvala... je dejal Roland.

Toda odlegalo mu je po malem. Ko je naposled mislil, da se ima v oblasti, ter je ukrotil svoje živce, da niso več tako trepetali, in svoje srce, da mu ni več razganjalo prsi, in je zadušil svojo strašno razburjenost, je dejal:

— Gospod, hvala vam za vaš dobroti sprejem. Povedati vam hočem resnico. Kot proskribiranec sem se skrivaj vrnil v Benetke, da bi govoril z velikim inkvizitorjem; ker so mi povedali, da je to njegova hiša, sem počakal noči ter sem prišel noter...

— Toda motili ste se! je vzkliknil služabnik.

— Kako? Ali hočete reči, da to ni Dandolova hiša?

— Pač! Ta hiša je njegova. Toda on ne biva več v nji, niti več ne prihaja semkaj. Jaz sam sem tu, da čuvam hišo. Kar se tiče gospoda Dandola, prebiva v svoji palači ob Velikem kanalu...

Roland si je oddahnil. Skoraj da je vzkliknil od veselja...

Dandolo ni več prebival na Olivolskem otoku. S tem je bilo vse pojasnjeno! In Roland je povzel:

— Ah, zatorej se mi je zdel park tako zapuščen! ... In koliko časa je že, odkar živi Dandolo v svoji novi palači?

— Ob svetem Ivanu sta bili dve leti.

— In ... kaj ne da ... njegova rodbina prebiva tam, kjer

on ... ali ne?

— Njegova rodbina? ... kakšna rodbina? ...

Rolanda je streslo; mrzel znoj mu je stopil na čelo. Zajecljal je:

— Zatrjevali so mi ... da je imel ... hčer? ...

— Ah, vi mislite gospodično Leonoro? ...

— Da! ... Torej je ona ... umrla? ...

Roland je prebledel kakor mrlič, od napora, ki ga je stala ta beseda.

— Umrla? je vzkliknil starec. Bog ne daj! Ona je polna življenja in krasote! ...

Roland se je do krvi ugriznil v ustnice, da bi zadržal krik brezkončne radosti, ki se mu je hotel dvigniti iz dna srca. Ta hip mu je odtehtal šest let jetniških muk.

Ravno takrat pa je dodal starec z ravnodušnim glasom:

— Gospa Leonora prebiva seveda v palači svojega zlahtnega soproga ... Ohó! Ohó! Gospod proskribiranec, kaj pa vam je!

Roland je bil planil pokoncu.

Mrtvaško bled, razmršen in plamenecih oči, je bil zagrabil starega služabnika za obe rami. Silno ga tresoč, je zarohnel:

— Nesrečni starec! Ti praviš, da je Leonora omožena?

— Da! ...

— Kako dolgo? Govori, če ne, te zadavim ...

— Že dve leti, je zahropel služabnik.

— Kako je ime soproga?

— Altieri! ...

Roland je dvignil pesti proti nebesom, in oči so se mu zavile. Nato, z dolgim jekom, nekakim krikom brez človeškega izraza, omahujoč in ves zmeden, je odšel, kakor hrast, porušen od strele, ki odhaja na valovih hudournika.

Starec je še nekaj minut poslušal to strašno ječanje ki se je oddaljevalo zmirom bolj in je naposled zamrlo.

Nato je nastal iznova molk, veličastno in vedro molčanje na Dandolovem vrtu, ki ga je motilo samo vriskanje slavca, prepevajočega o ljubezni na vrhu visoke cedre.

(Dalle.)

se je sešel ministrski svet, ki je vplival na Gojkovića, naj prekliče besede, ki se nanašajo na nemškega poslanika. A Gojković je kategorično odbil vsak vpliv in ostal pri svojem govoru. Podal je raje demisijo, katero je kralj takoj sprejel samo zato, da ne bi nastala splošna kabinetna kriza. Reichenau se je s tem zadovoljil, a obenem s svojim osebnim nastopom razburil ves srbski narod. Popolnoma verjetno je, da novi topovi ne bodo naročeni sploh v nobeni nemški tovarni, ker je z demisijo ministra Gojkovića padla tudi prejšnja licitacija. Javno mnenje je na strani Gojkovića, ker je ta energično zastopal v kabinetu temeljito reorganizacijo srbske armade. Poslednji korak, katerega je izvršil dan pred svojo demisijo je bil tako važen, da ga je vsa javnost pozdravila. Gojković je brez pardona upokojil nekaj višjih oficirjev, ki so se v svojem delovanju kompromitirali in v krepki srbski armadi provzročili več afer, iz katerih so sovražniki Srbije kovali materijal za blatenje srbske armade. V kombinaciji za naslednika Gojkovića sta general Stjepan Stepanović in polkovnik Miloš Božanović.

Splošni pregled.

Cesarjevi razgovori. Po dvorni gostiji ob priliki delegacij v Budimpešti, je cesar skoraj celo uro govoril z raznimi poslanci. Dasi so časopisi trdili da je cesar popolnoma zdrav, se je vendar poznalo, da ima nekoliko nahoda. Najdalje je cesar govoril z dr. Kramarjem, kar je vzbujalo splošno pozornost. Pogovor se je tical samo čeških razmer. Cesar je iznova ponovil željo, da bi prišlo do sprave. Dr. Kramarj je rekel, da upa, da se sprava posreči. Dr. Bulina je vprašal cesar, kako se mu v Budimpešti dopade. In Bulin je odgovoril, da je nje lega nekoliko podobna Pragi. Cesar je na to rekel: Da, toda Praga je starejša. Dr. Bachmannu je rekel cesar: Kaj je s spravo na Češkem? Bili ste že blizu, pa ste se zopet razšli. — Dr. Bachmann: Nismo tako daleč narazen, ampak utrujeni smo od dolgih pogajanj. Upam, da se bo dalo nadaljevati. — Cesar: To bi me veselilo, le vprašam, če ne bodo radikalci na obeh straneh pogajanja kazili. — Dr. Bachmann: Oba naroda si želita sprave, upam, da jo bomo dosegli. — Cesar: To bi me zelo veselilo. Poslancu Udržu je rekel cesar: Smo stari znanci, kaj pa delajo Pardubice. Iz tega se je razvil govor o Pardubicih, o cukrovih in o boju med malimi podjetniki, ter kapitalisti. Cesar je rekel: Organizirani ste kot agrarniki in upam, da dosežete, kar vam gre. — Poslanec Udržu: Bojujemo težek boj z velikim kapitalom. — Cesar: Upam, da se razmere zboljšajo, s čimer bodo tudi mali podjetniki okrepljeni v boju proti kapitalizmu. Tudi na tem je mnogo lažje, da bi se politična situacija izboljšala. — Zelo dolgo je govoril s Tresić-Pavičićem. Tresić-Pavičić je tožil o slabem stanju Dalmacije, ker ni železnice, na kar je rekel cesar: Upam, da kmalu dobite železnice. — Tresić: To je najlepša vest, s katero pridem domov. — Cesar: Neobljubujem ničesar, ker ne odločam sam, so še drugi činitelji, ki odločujejo. Upam pa, da železnice kmalu dobite. Moja želja je, da bi bila moja Dalmacija zadovoljna. Poslancu Chiariju je cesar izrazil nado, da ne bo treba novega proračunskega provizorija in da bo proračun sprejet. — Glede bojev med obema delegacijama je rekel cesar: Diferenca se bodo že poravnale.

Cesar je govoril tudi s poslanecem Gezo Papom po dineju ogrskih delegatov in mu je rekel: Vi ste referent za Bosno? Geza Pap je govoril

potem o boju za Bosno, pri čemer je poudarjal ogrske zgodovinske pravice. Cesar je rekel: Rešitev bosanskega vprašanja bo naloga bodočnosti.

Afera med poslancem Kramarjem in Tresić-Pavičićem je poravnana na ta način, da obe stranki podasta izjavo, da ni bilo ne na eni ne na drugi strani namena žaliti koga osebno. Dr. Kramarj je rekel, da kot član protidobojne lige ne sme žaliti nikogar osebno in da mu je žal, da je napadel Tresić-Pavičića. O dvoboju torej ni bilo govora.

Padeč Brianda, prvega soc. demokratskega min. predsednika v Franciji pomeni — tako piše „Union“, — da so razmere silnejše od teorij. Francoska družba, ki pošilja socijalne demokrate v parlament, je bila presenečena, ko je začutila neprijetne posledice vsled železničarske stavke, ki po teoriji tako lepo dovoljuje socijalizem. nič niso pomagale izjave, da je vsak boj zvezan z žrtvami, ako hoče doseči svoj cilj, in Briand je ravnal samo v oziru na veliko večino, ko je železničarsko stavko potlačil na tak način, kakor bi to ne bil storil noben meščanski minister. Toda Brianda ni bilo mogoče strmoglaviti samo vsled tega, ker je Briand užival med meščanstvom vsled svojega postopanja simpatije. In tako je prišlo cerkveno vprašanje na vrsto in očitane, da je bil Briand preveč popustljiv nasproti cerkvi. Radikalci se bodo svojega novega sredstva gotovo držali in bo najbrže nastal nov boj na tem polju.

Španija in Vatikan sta prišla v zadnji dobi v bližje nasprotstvo. Vatikanski državni sekretar je odklonil vsaka pogajanja s Španijo, dokler Španija ne reši nekaj dolgo zavlečenih cerkvenih vprašanj. Španija je samo zahtevala, da njeni škofje o razmerah izrazijo svoje mnenje.

Boji na ruskih univerzah. Minister za ljudsko prosveto je sprejel na znanje prošnje za odstop 12 profesorjev. Ministrstvo je izločilo s petrograjske univerze 67, z moskovske 75, s karkovske, novosibirjske, kijevske in varšavske 188 študentov.

Kredit za rusko aviatiko. Komisija za narodno obrambo je dobila baje 20 milijonov za vojaško aviatiko. Tako po oboroževanju na zemlji, oboroževanjem utrjanje zraka. In to vse vsled dobrih „razmer“ med državami.

DNEVNE VESTI.

„Slovenec“ je najbolj nesramen list. Pošten Slovenec ga ne podpira, niti tiskarna, v kateri se tiska in niti prodajalne, v katerih se prodaja. Tisti pa, ki list naročajo in podpirajo, potem pa prihajajo k „Jutru“ prosit, da jih ščitimo proti „Slovenčevim“ napadom, ali da sploh zastopamo njih interese, ki se jih „Slovenec“ radi kravje kupčije z vlado ter zvezo z Nemci niti v slučajih, ko se gre za njegove ožje pristaje, zastopati ne sme, jim brez nadaljnjih besedi pokazemo — vrata.

Najboljši odgovor. Odgovarjati tako otročjim in smešnim trditvam ne kaže, tako zatrjuje glasilo ljubljanskega škofa, ki se milo pritožuje, da je „Slov. Branik“, glasilo Ciril-Metodove družbe, povedal da marsikatero na račun naših nemških klerikalcev. Seveda, s takim odgovorom se je najlažje ogniti neljubi polemiki. Naši klerikalci namreč od svojega obrambnega dela nimajo ničesar drugega pokazati, kakor nemško gimnazijo v Ljubljani in dobiček, katerega imajo od nemških „Kranjske šparkske“ v Ljubljani, za katero tako strastno agitirajo. Narodnost je njim samo fraza.

Požurite se za 50000 kron! Kakor znano, je zadnji deželni zbor

dovolil za pomoč „Glavni posojilnici“ 50.000 K. Javnost je mislila, da so klerikalci to pomoč sklenili bogve iz kakega plemenitega namena. Klerikalci, pa plemeniti značaji? Mi smo že takrat vedeli, od kod naenkrat to klerikalno „velikodušje“, le to nismo mogli vrjeti, da bodo s tem deželnim denarjem res se drznili to storiti, kar so nameravali. Zdaj smo od neke pri „Glavni“ tudi prizadete strani izvedeli: Teh 50.000 K so klerikalci dovolili le za to, da jih razdele med svoje ljudi. Kakor nam je mož zagotavljal, ne dobe drugi reveži niti en vinar od tega denarja. Ker ravno dotični klerikalni možakar nima povoda o svoji stranki nekaj trdit, kar ni res, svetujemo vsem tistim pri „Glavni“ prizadetim revežem ki niso klerikalci, da se takoj požurijo k deželnemu odboru ter skušajo zase rešiti kar se sploh še da rešiti. Le pojdite k dr. Lampetu, on je finančni minister tudi čez teh 50.000 K.

Po Trstu se jim cede sline našim klerikalcem. Včeraj so to iznova povedali v uvodnem članku v „Slovenecu“. Radi verjamemo, da jim je na poti „temna točka“. Kako je s to „temno točko“ smo pojasnili že zadnjič v uvodnem članku — pokazali smo, da je Trst naša najsvetlejša točka, ravno zato, ker je doslej še niso zatemnile črne klerikalne garde. Upamo, da je tudi ne bodo. Naj poskusijo klerikalci zanesti svoj umazani kranjski boj tudi na tržaška tla, pa bodo kmalu izpredvideli, da tam ni mesta zanje. Tržačani so jim to že parkrat prav odločno povedali. — Naš list je že doslej in bo še bolj v bodoče posvečal Trstu vsu potrebno pazljivost in brezobzirno odkrival klerikalne hinavske nakane v Trstu. Klerikalcem se bodo pač še dolgo cedile sline po Trstu!

V „Katoliški tiskarni“ jim gšeft slabo gre! Ljudje jim vračajo „Slovenca“, „Domoljuba“ in „Našo Moč“, ker jih ne marajo čitati. Celo na kmetih se že studijo pametnim ljudem duševni produkti raznih kaplanov in fajmoštrov, ki s takim „poflom“ ljudstvo sleparijo. Ljudje postajajo pametni in nečejo denarja metati za prazne laži.

Kako klerikalci obrtnike plačujejo. O tem se nam poroča: Pred par leti je imel neki obrtnik pri stavbi „Uniona“ in „Ljudske Posojilnice“ izročeno večje delo. Ko je isto izvršil in predložil račune, so mu najprej odgovorili gospodje pri odboru, da naj počaka. Ko jih je čez nekaj tednov zopet tirjal, češ, da denar potrebuje, so mu pa na prav umazan način par sto kron odbili, rekoč: da mora dati toliko „popusta“! — Pri stavbi „Katoliške tiskarne“ so nekemu drugemu obrtniku korajzi izplačilo zaslužka tudi odlagali, dokler jih ni zgrda prisilil do izplačila, a tudi zdaj le tako, da so mu samovoljno nesramen popust odtrgali. Zato sla ta dva obrtnika izjavila, da ne bosta klerikalcem, zlasti, kjer imajo šenklaški duhovni blagajno v rokah, nič več delala, ker so ti ljudje nesramno umazani in najslabši plačniki.

Elsner se maščuje nad slovenskimi časnikarji. Elsnerjevo imenovanje predsednikom deželnega sodišča slovensko narodno časopisje gotovo ni moglo z veseljem pozdravljati. Kakor čujemo, si je mož shranil izreke vseh tistih slovenskih listov, ki so to imenovanje kritizirali. Strašno ga je to jezilo, vendar svoje jeze ni hotel takoj pokazati, ko je nastopil svojo službo. Zdaj pa, ko prihaja čas, ko drevesa poganjajo svoje popke, so začeli tudi iz Elsnerjeve glave poganjati rožički osvete. Te rožičke je naperil proti časnikarjem. Odkar obstoji justična palača, so smeli poročevalci k porotnim obravnavam hoditi odzadej čez hodnik, ki ga vporablja senat, porotniki in priče. Dohod pri sprednjih

vratih, namenjen za občinstvo, je največkrat nemogoč, ker je prostor za poslušalce tako neumno razdeljen in tako omejen da je pri količkanju obisku takoj prenapolnjen. Slugam ki med razpravo prihajajo po rokopise, je sploh nemogoče priti do poročevalca dotičnega lista. Prejšnji predsednik je z ozirom na popolnoma izrešeno razdelbo porotne dvorane časnikarjem dovolil poljuben dohod na njih mesta. Elsner pa je pri tem porotnem zasedanju sodnim slugam ukazal, da ne smejo nobenega poročevalca pustiti čez hodnik v dvorano. Strogo je prepovedal tudi kurjenje po hodnikih. Njegovi rogovci pa so izrasli še dalje. Ko se je informiral, kdo je oni časnikar, ki je to pot sedel v klopi za poročevalce, in je izvedel, da je to naš poročevalec, ki poroča samo za „Jutro“ je vprašal, od kod dobivajo potem drugi dnevniki svoja poročila? Poročila ker niso zastopani v dvorani po svojih poročevalcih. Kaj je o tem izvedel, ne vemo. Vemo le, da je dal strog ukaz, da razen poročila v graške liste ter v uraden list, ne sme nihče od sodišča pošiljati slovenskim listom iz aktov posneta poročila. Tudi namerava baje za prihodnje zasedanje odrediti, da se vsak poročevalec legitimira za kateri list bo poročal. — Gospod predsednik! Če še niste nikdar vstrelili velikega kozla, s tem ste ga, če mislite slovenske časnikarje na tak način šikanirati. To vam povemo že danes, predno še kaj več izveste.

Še o licealni knjižnici. Na pojasnilo, ki smo ga včeraj priobčili povodom neke notice o licealni knjižnici, smo zvedeli, da je dotični gospod želel dobiti neko knjigo na posodo, kar se mu je odreklo, ni se mu pa povedalo, da dobi knjigo na posodo proti kavciji, kl bi jo on drage volje položil za izposojeno knjigo. Bilo bi toraj želeli, da se v bodoče v takih slučajih to pojasni, ker vsakdo ne ve, da se dobijo knjige na posodo proti kavciji.

Na jug. Nemci imajo silne skomine po jugu. Predvsem jim diše krasne slovenske pokrajine. Graška tetka „Tagespost“ pretaka silne solze, ker ponemčevanje Slovencev veliko prepočas napreduje. Sadovi stotisočakov, ki jih zmeče „Südmarch“ vsako leto za ponemčevanje slovenskih otrok, se ji zde še premajhni. Zato pozivlja nemške penzioniste, naj se preselijo na stara leta s svojimi družinami na jug, kjer bodo imeli večji mir in bodo tudi bolj zadovoljni. Le tega graška tetka ne pove, kaj hoče pravzaprav s to agitacijo. Nemcem je popolnoma vseeno, če so naši kraji, zlasti Spodnje Štajersko, Kranjsko in Južno Koroško ponos Avstrije, njim se gre le zato, da naselijo v popolnoma slovenske kraje trde, zagrizene Nemce in si tako olajšajo delo. Čudno se nam pa predvsem dozdeva, da je „Tagespost“ vendar prišla do prepričanja, da imajo slovenske dežele še veliko bodočnost. Nič je ne ženira gonja, s katero je svoječasnno agitirala proti slovenskim deželam in slikala naš narod kot barbari. Njej se gre samo za sistematično prodiranje Nemcev na jug in predvsem ponemčevanje Slovencev, ki so ji najbolj na potu.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredi v nedeljo, dne 5. marca t. l. ob 10. dopoldne v kegljiščnem salonu gostilne „pri Kroni“, Gradišče 7, javen shod. Govornik g. dr. Ivan Tavčar bo podal jasno sliko o najnovejših lopovščinah, ki so jih zakrili klerikalci nad ljubljanskim mestom, ki bode moral plačevati letno pol milijona kron več doklad. — Volilci in volilke, udeležite se polnoštevilno shoda.

Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Tr-

novovabi na shod članov volilcev in volilk, ki ga priredi v nedeljo, dne 5. t. m. ob 10. uri dopoldne v gostilni pri „Raku“, Krakovski nasip 4. Na shodu poročajo govorniki o zadnjem enodnevnom zasedanju kranjskega deželnega zbora z ozirom na predstoječe občinske volitve. Volilci in volilke krakovsko-trnovskega okraja pridite zanesljivo na shod, da se prepričate, kdo da je škodljivec našega mesta in kaj da preti Vašemu že itak neznosnemu stanju.

Slovensko deželno gledališče. V soboto se poje prvič G. Jarnova opereta „Logarjeva Krista“ kot benefična predstava gđ. subrete Jožice Hadrbole. (Izven abonementa; za lože nepar.) — V nedeljo popoldne opereta. — Zvečer ob polu 8: častni večer g. režiserja Antona Verovška, ki deluje že 25 let pri slovenskem gledališču. Upriori se šaloigra „Pri belem konjičku“, v kateri igra g. Verovšek glavno vlogo. Predstava se vrši izven abonementa; za lože par. Od l. 1886 deluje g. Verovšek na slovenskem odru kot igravec, režiser in učitelj dramatične šole ter je igral nebroj karakternih in komičnih ulog. Slovenska ljudska igra je imela v g. Verovšku najmočnejši stebel ter so njegovi tipi iz naroda nepozabni. — V torek zvečer je benefična predstava prvega operetnega tenorja, g. Ljubice Iličiča, ki je že tretje leto nositelj vseh prvih ulog vseh operet. Pel je največje in najtežje tenorske partije vedno z najlepšim uspehom, z veseljem in navdušenjem ter je zato velepriljubljen v vseh krogih. — Opera „Margareta“ (Faust) je že naštudirana ter se upriori takoj, ko bo mogel priti gost iz Zagreba, kjer je velik del solistov bolan.

Slovensko deželno gledališče. Literarni večeri imajo pri nas žalostno usodo. Ob polprazni hiši in čisto apatični publiki je naravno, da tudi igralci niso posebno animovani. Ako traja vrh tega še predstava prav do enajstih ter se upriori celo resna Hauptmannova drama, potem je samobesbi umevno, da razpoloženje v publiki ne more biti najboljši. — Predstavi kot taki nimamo v bistvu ničesar drugega pripomniti kot to, kar smo omenili ob premijeri. V četrtem dejanju se ensembli niso ujemali, peto dejanje je kljub nekaterim črtam še vedno odločno predolgo in predolgočasno. — a —

Iz odborove seje „Glasbene Matice“ dne 27. februarja t. l. Predsednik dr. Ravnihar poroča, da glasbeni šola v Celju dobro uspeva pod novim učiteljem g. Vil. Seifertom. V smislu tamošnje uredbe se je gospod Seifert, ki je absolvirani konservatorist konservatorija v Pragi, kot voditelj šole predlagal v odobritve štajerskemu dež. šol. svetu. Prihodnji mesec priredi šola v Celju javno produkcijo svojih učencev. Enako produkcijo priredi meseca marca glasbena šola v Kranju, dočim je sklenila učiteljska konferenca na glavni šoli v Ljubljani, da se tu vrši javna produkcija sledi meseca maja. Glasom ustelega poročila je upati, da se na jesen zopet oživotvori glasbena šola v Novem mestu. Gospod Anton Lajovic je odpovedal pouk v harmoniji za drugi tečaj, ker ima sodnijski izpit; namestoval ga bode koncertni vodja g. Hubad. Gđna Beti Nolljeva je volila „Glasb. Matici“ 100 K, kateri znesek je dedinja gđna Ema Nolljeva izplačala brez odbitka kakih pristojbin. Izrekla se ji je imenom odbora zahvala. Pevski zbor je pri pogrebu zapel dve žalostinki. Kmetška posojilnica za vrhniško okolico in Posojilnica v Žužemberku ste darovali vsaka po 50 K podpore. — Dne 26. februarja se je

MALI LISTEK.

Reduta.

Spisal Ivan Lah.
(Konec.)

Pokazal se je v polmraku lep, rdeč obrazek, z žarečimi očmi, poln mladostnega ognja. Obstal sem za trenutek. Moja roka je nehote objela njen goli vrat.

„In kaj si?“
„Ugani!“
„Mlada gospa.“
„Ne.“
„Torej... zasebna gospodična.“
„Ne.“
„Torej domača hči...“
„Ne. Učiteljica...“
„A kaj hočeš tu?“
„Pogledat sem prišla. Enkrat samo sem hotela pogledati v življenje, enkrat videti slišati vse, enkrat sem se hotela iztrgati iz spon vsakdanjega življenja, ki ubija mojo mladost...“
Govorila je to zelo razburjeno.
„In tvoje tovarišice?“

„So to, kar jaz.“
Pritisnil sem jo k sebi in iskal njenega poljuba.

„Ne.“ je rekla, nisem prišla zato. Pogledati sem hotela življenje onih, ki žive brez dela in se vesele v velikem plesu življenja. Vse nas je zvalila sem radovednost. Ne smemo se razkrinkati tam, kakor druge. Oididemo takoj po polnoči. Ah vi ne veste, kako kliče življenje, kako duši, mori nas tam v predmestju, ko tukaj divja v veselem plesu.“

„Da, tudi nas je zvalilo.“
„Toda Vam je odprto vsak dan, vsak večer, vsako noč, nas pa veže dolžnost, poklic in dviga svoj svarilni glas proti tihemu hrepenjenju, ki se oglašja v nas kot odmev naše mladosti. Tega vi ne morete razumeti.“

„Jutri se lahko vidimo, ako hočete.“
Nadela si je krinko in je odšla molče nazaj v hodnik.

Sledil sem ji in sem iskal njene roke. Toda izginjala je hitro v množici in moški so jo obdali od vseh strani...

O polnoči smo se sešli sredi sobe. Bili smo sami, brez mask, brez naših znan.

„Zavozili smo.“ je rekel Hojar.
„Do polnoči smo z njimi izgubili čas, sedaj pa bo vse prebrano. Vjeli smo se, ne vem, kdo je bil prvi. Rekel sem vam: pazite, in ste takoj padli v zanjke. Zdelo se mi je takoj, da ne bo nič posebnega, zanimivega. Te vrste ženske so vedno prenesne, komaj zabavati se znajo...“

Težko je bilo v mojem srcu.
„In vendar so bolj vredne ljubezni, radosti in življenja, kakor...“

„Skažen večer, skažena reduta pravim vam.“ je trdil Hojar, „rado se kaj takega pripeti.“ Blizale so se nam nove maske v svileni obleki, globoko dekoltirane, s tankimi belimi rokami...

„Gremo pit?“
Hojar je prijel najbližjo in je nam namignil.

„To je kaj družega...“
„Sampanja, gospoda!“

Odšel sem v garderobo in sem odšel. Globoko v ovrtnik sem skril glavo, kajti noč je bila mrzla. Pred reduto so čakale kočije...

„Ej, sam, gospod!“
Svetilke so se blestele tako mrtvo, zaspano. Težka je bila pot po ulicah navzgor.

K 25letnici g. Verovška.

Petindvajset let delovanja na našem slovenskem odru slavi v nedeljo, dne 5. marca zvečer naš stari ljubi znanec g. režiser Verovšek. Petindvajset let trudapolnega, požrtvovalnega dela na ozki, trnjevi poti slovenske umetnosti, je redek jubilej, je slavlje, ki so ga dočakali le malokateri, le tisti, ki so si bili zastavili idealno življensko nalogo, posvetiti vse svoje moči slovenski Taliji, ki so jo spremljali od njenega starega čitalniškega doma na celi poti njenega razvoja in njene povzdige pa do današnje njene višine. Zasluga jubilarja za slovenski oder je tem večja, ako upoštevamo vse tiste neizmerne težkoče, bridkosti in ogromno samozatajevanje, ki je javnosti nevidno, doma le za kulisami; smelo trdimo, da ima naša domača umetnost ravno v gosp. Verovšku enega svojih prvih ustanoviteljev, enega svojih prvih predstaviteljev. Nikoli ga ni mikala

tujina, kljub vsej nevhvaležnosti, ki mu je bila le prepogosto plačilo za njegove zasluge, je ostal vedno zvest svoji mali, revni domovini. In tako v nedeljo zvečer ne bomo častili v g. Verovšku samo izredno delavnega, petindvajset dolgih let neumorno se trudčega člana našega gledališča, ne, globokejši bo pomen tega jubileja; častnemu članu ustanovniku časten večer! Izvrstna Blumenthal-Kadelburgova burka „Pri belem konjičku“, katero si je izbral g. Verovšek za svojo več kot zasluženo benefično predstavo, bo zbrala vse tiste, ki imajo smisel za umetnost, vse tiste, ki poznajo g. jubilarja kot enako izbornega igralca v vseh najrazličnejših strokah, vse tiste, ki hočejo izkazati svoje spoštovanje in priznanje možu, ki je daroval 25 najlepših let svojega življenja zato, da zabava druge in končno vse tiste, ki jim narodna, domača umetnost ni samo prazna smešna fraza! Ne nositi navdušenja samo na jeziku, ampak tudi v srcu, tudi v prepričanju in v dejanju, to naj bo znamenje, v katerem se bo vršila v nedeljo Verovškova benefična predstava!

izvršila revizija in skontracija blagajne ter sta gg. preglednika izjavila, da sta našla vse v najlepšem redu. — Urednik Jovih akordov g. dr. Gojmir Knežič je brzojavno oprostil svojo odsotnost na zadnjem koncertu želeč mu najbližjega uspeha ter izražajoč željo, da ljudi delo Novih akordov in Glasb. Matice vsikdar vzajemno. Odbor je po završenem koncertu dru. Kreku brzojavno poročal ter mu čestil na lepem uspehu njegovih skladb. — Društvo „Mladika“ je odpovedalo najemno pogodbo glede hiše v Gosposki ulici. Odbor sklone, da se hiša za slične namene ponudi v našem potom časopisja. — Na šoli so se spričevala razdelila dne 1. februarja, dočim se je prvi tečaj zaključil dne 28. februarja. — Blagajnik dr. Krevcl poroča o denarnem stanju ter o materialnem uspehu zadnjega koncerta. Odbor sklone, da iz čistega dobička od zadnjega koncerta datira blagajno pevskega zbora z zneskom 200 K, dočim se 20% čistega dobička podari penzijskemu zakladu. — Nabava novega klavirja se odloži, ker tega razmere še ne dopuščajo. — Na poročilo predsednikovo reši odbor prošnje za oproščenje rešitve ukovine za drugi tečaj. Bilo je 93 prosilcev, od teh se jih je, žal, moglo oprostiti le 19 popolnoma, druge so se oprostili deloma, dočim se je zavrnilo 19 prošenj. Ob rešitvi prošenj se je odbor oziral na potrebe prosilcev, njihovo nadarjenost in pridnost. — Odbor sklone, predložiti deželni odboru prošnjo za zvišanje redne podpore, odnosno v svrhu pokritja proračunjenega deficita za dovolitev izredne podpore. — Iz seje artističnega odseka poroča koncertni vodja g. Hubad, da je odsek sklenil predlagati, da se za prodajo natisnejo Oskarja Deva Samospevi. Učitelj Švikiaršič na Komarškem je poslal do 30 koroških narodnih pesmi stavljenih peteroglasno z izvirnim besedilom. Enako je poslal g. Rihard Orel učitelj na Vipavskem do 70 narodnih pesmi beneških (rezijskih) Slovencev z izvirnim besedilom. Oboje se pripravi za izdajo. — Določa se spored prihodnjega koncerta, ki bo meseca marca v Ljubljani, in koncertu v Opatiji dne 25. marca. — G. Kalab koncertni mojster Slov. Filharmonije se v šolskem letu 1911/12 nastavi za učitelja na goslih.

Akademsko društvo „Adrija“ v Pragi obhaja dne 4. marca t. l. petletnico svojega obstanka s slavnostnim zborovanjem, ki se vrši ob 8. uri zvečer v restavraciji Chodera (Praga II. Ferdinandova trida). Tovariši L. Bruncok bo predaval: Narodno rad. dij. gibanje in „Adrija“, njegova reprezentantka v Pragi (češko) in tovariši R. Krivic: Kratka sinteza narod. rad. dij. gibanja — pogled v bodočnost (slovensko). Po vsopredju poje društven pevski zbor. Sodelujočniki in prijatelji društva se vabijo.

Trgovina Jesih & Windischer je bila otvorjena včeraj. Toplo io priporočamo vsem zavednim Slovincem! Zatekel se je mlad pes. Če ga želi lastnik nazaj, naj se zgasi v uredništvu „Jutra“.

Ubijalca je dosegla kazen po 11 letih.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Točasno porotniško zasedanje se je včeraj dopoldne zaključilo z zanimivim slučajem. Pred več kot 11 leti se je v Dolenji vasi pri Zagorju izvršilo hudodelstvo uboja, ki je ostalo do včeraj nemeševano. Ta zločinček ki se je znal toliko časa odtegniti roki pravice je 36 let stari

Ubijalec Ambrož Oblovček doma iz Lačne gore na Štajerskem, po poklicu steklobrusc.

Zgodovina hudodelca:

Oblovček je bil l. 1899 steklobrusc v Zagorju. Dne 12. novembra l. 1899. sta prišla skupaj, z rudarjem Andrejem Cermeljem v gostilni pri Robavcu v Dolenji vasi. Cermelj je bil v družbi svoje ljube. Prišlo je med Cermeljem in Oblovčkom do prepira. Cermelj je Oblovčeka sunil z roko, da je Oblovček padel na tla. Ko ustane, potegne nož, plane proti Cermelju ter mu zasadi trikrat nož, dvakrat v roko enkrat naravnost v ledice. Dasi je težko ranjeni dobil zdravniško pomoč, je za težkimi ranami kmalo po zločinu umrl.

Iz preiskave na beg.

Oblovček je sicer prišel v preiskavo, toda dali so mu preveč prostosti ki jo je vporabil za beg. Šel je na Ogrsko, potem na Saksonsko in šele ko je mislil, da se je nanj že pozabilo, se je podal zopet v Avstrijo ter se klatil po Dunaju. Oblast je skušala svojo napako, ko mu je po uboju ponudilo tako prostost, s tem popraviti, da je begunca pustila po tiralnici zasledovati. Toda zasledovala in iskala bi ga še dolgo, da se ni

tiček sam vjel.

Ko se je klatil po Nižje Avstrijskem, je nekoga tako za uho udaril, da mu je izbil — 2 zoba. To se malo čudno sliši, ampak stoji črno na belem. Za to dvozubasto zaušnico je dobil v Fünfhausenu 1 mesec zapora. Vsled takega junaštva se je začela oblast pobližje zanimati zanj in pri tem ji je prišla tiralnica na pomoč. Tukajšnje sodišče je izvedelo zanj še le med tekom sedanje porote. Za to ta slučaj prvotno ni bil na dnevnem redu.

Obtoženec vse tajl.

Spominja se le, da ga je takrat Čermelj udaril, da je padel na tla, a odločno tajl da bi bil on potem Čermelja z nožem suval.

Ljuba ubitega, zdaj žena drugega kot priča.

Kot maščevalka na njenem tedanjem fantu doprinešena hudodelstva, je nastopila Rozalija Hočevar, sedaj omožena Schiffrer kot edina verodostojna priča. Izpovedala je natančno ves tednji dogodek. Spomnila se je celo svojih besed: kje pa je tisti lump, ki ga je zaklal.

Kot druga priča je nastopil

M. Čobal

vodja konsumnega društva v Zagorju. Tudi on je bil takrat navzoč, le videl ni, da ga je ravno Oblovček udaril z nožem. Pač pa je videl tri sunke z nožem, slišal takoj da je bil to Oblovček.

Povejte mu v obraz.

Ker je obtoženec tudi izpovedbi obeh zaslišanih prič označil kot neresnične, je državni pravnik priči Rozaliji Schiffrer rekel: Povejte mu v obraz, kar ste tu izpovedali! Res se je postavila pred njega ter mu povedala, da je on tisti, ki je Čermela zaklal. Obtoženec tudi še sedaj trdovratno tajl.

Najkrajši zagovor.

Obtoženca je zagovarjal Dev, dež. sod. svetnik v p. Zagovornik ima čudno srečo, da zagovarja vedno le take obtožence, ki so gotovo obsojeni. On se navadno strinja z izvajanjem in predlogi državnega pravdnika. V tem slučaju je obstal ves zagovor v sledečih besedah: Glede na čuden način, kako se je obtoženec zagovarjal, jaz nimam ničesar več omenjati.

Z 10 glasovi da.

so porotniki izrekli svojo obsodbo nad obtožencem. Na podlagi tega krivdoreka je bil Oblovček obsojen na 3 in pol leta težke ječe.

„Nisem pa nisem.“

Oblovček je še po razglasu razsodbe tajl: „Nisem pa nisem.“ Vsa prizadevanja državnega pravdnika dr. Neubergerja še pred razsodbo, naj obtoženec v svojo korist krivdo raje prizna, so bila brezuspešna.

Na vprašanje, če bo kazni nastopil, je rekel: Če sem obsojen, bom pa nastopil kazni.

Tako je doseglo maščevanje hudodelca po preteku več kot 11 let. Senatu je predsedoval dvorni svetnik Pajk, prisednik dež. sod. svetnika Kobler in Luschan.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Tehnična obstrukcija v delegaciji.

Budimpešta, 2. marca. V današnji plenarni seji avstrijske delegacije je odgovarjal zunanji minister grof Aehrenthal na interpelacijo čeških delegatov glede izganjanja slovanskih delavcev iz Nemčije. Njegov odgovor je bil tako strahopeten, da se je videlo, da se ničesar ne upa storiti proti nemškim nasilstvom. Ker odgovor ni zadovoljil čeških delegatov, je delegat Stanek predlagal, da se o Aehrenthalovem odgovoru otvori debata. Predlog je bil odklonjen. Nato je stavil Klofač nujni predlog, naj se pozove obe vladi, avstrijska in ogrska, da z ozirom na izganjanje avstrijskih podanikov iz Nemčije uvedeta retorijske mere. Pri utemeljevanju svojega predloga je povdarjal, da Nemčija sistematično izganja avstrijske podanike iz Nemčije, zlasti pa češke in jugoslovanske delavce. Zato je potreba, da zunanji minister Aehrenthal energično protestira proti nemškim nasilstvom. Nato je nemški radikalec Stransky nasprotoval nujnosti in skrajno surovo napadal Čeha. Zatrjeval je, da nimajo nobene kulture in je tudi ne bodo nikoli imeli. Odgovarjal mu je dr. Kramar, ki je izjavil, da tak ton sploh ne spada v delegacije. Dokazal je statističnim potom, da je radi izгона avstrijskih podanikov iz Nemčije prišlo je okoli tisoč čeških družin ob kruh. Zatrjuje se, da se bo tehnična obstrukcija čeških delegatov toliko časa nadaljevala, dokler ne bo Aehrenthal odločno protestiral proti nemškim nasilstvom in ukrenil vse potrebne korake.

Dunajski občinski svet proti Cehom.

Dunaj, 2. marca. Dunajski občinski svet se je danes pečal z vprašanjem, da se odpove vsem strankam, ki stanujejo v mestnih hišah in so navedle pri zadnjem ljudskem štetju češčino za občevalni jezik, stanovanje. Čeprav še ni o tem nobenega definitivnega sklepa, vendar je jasno, da hočejo krščanski socialisti na vsak način varovati nemški značaj Dunaja. Vsem češkim strankam je stanovanje že odpovedano. Nadaljni koraki se slede.

Bolezen dr. Neumanna.

Zagreb, 2. marca. Bolezen predsednika hrvatskega sabora, dr. Neumanna, je vedno bolj kritična. Zdravniki že obupavajo nad njegovim zdravjem. Pričakovati je vsak čas katastrofe.

Položaj v Macedoniji.

Solun, 2. marca. Položaj v Macedoniji je vsak dan opasniji. Vojaške odredbe so neobhodno potrebne. Na mnogih krajih je že prišlo do spopadov med turškimi četami in bolgarskimi in grškimi vstaji, kjer so bili Turki povsod premagani.

Rekonstrukcija francoskega kabineta.

Pariz, 2. marca. Monisov kabinet je, kakor se splošno smatra samo prehodni kabinet. V kratkem se izvršuje rekonstrukcija in bo najbrže stopil na čelo vlade minister Delcasse, ki prevzame mogoče tudi zunanje ministrstvo.

Avstrijski državni zbor.

Dunaj, 2. marca. Avstrijski državni zbor je sklican na sredo 8. marca k rednemu zasodanju. Kot prva točka k na dnevnem redu poročilo ustavnega odseka o spremembi društvenega zakona. Ker je skoro popolnoma izključeno, da bi bil proračun sprejet do preteka sedanjega prozorja dne 31. marca, zato bo finančni minister dr. Maier že takoj v prvi seji predlagal, da se proračunski provizorij podaljša za tri mesece.

Škof Nagl drugi protektor katoliškega „Schulvereina“.

Dunaj, 2. marca. Koadjutor, škof dr. Nagl je prevzel naslov drugega protektorja katoliškega „Schulvereina“ na Dunaju. Kakor znano, je prvi protektor prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Prestolonaslednik in dvor.

Dunaj, 2. marca. Splošno se opaža, da se prestolonaslednik Fran Ferdinand v zadnjem času ni udeležil nobenih dvornih slavnosti. Ta odsotnost prestolonaslednika od dvora se komentira tako, da je prestolonaslednik užaljen radi tega, ker prezirajo nadvojvode in nadvojvodinje njegovo soprogo. Visoki aristokratski krogi se radi tega prizadevajo, da bi cesar imenoval prestolonaslednikovo soprogo nadvojvodinjam. Prvi korak je že storjen, ker bo vojvodinja spremljala svojega soproga na Angleško k slavnostim povodom kronanja angleškega kralja Jurija V.

Minister Wickenburg v Budimpešti.

Budimpešta, 2. marca. Notranji minister grof Wickenburg je dospel danes semkaj in ga je sprejel cesar v posebni avdijenci. Zatrjuje se, da je njegov prihod v zvezi s pasivno resistenco v Trstu.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Beseda 5 vln. — Za one, ki iščejo službe, 4 vln. — Najmanjši znesek 50 vln. — Pisnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vln. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Mladele želi nastopiti službo hišnika, najraje v kaki vili z obdelavo vrta. Ponudbe z navedbo plače pod „666“ na inseratni oddelek „Jutra“.

Citir, dobro ohranjene se ceno prodajo. Naslov pove inseratni oddelek „Jutra“.

Soba eventuelno s kuhinjo se odda s 1. aprilom. Kje, pove inseratni oddelek „Jutra“.

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiteta: edina slovanska ura za telovadce. Dobi se samo pri tvrdki: H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.

Lastna tovarna ur v Svici.

Išče se

raznašalec ali raznašalka „Jutra“ za Trst

ki stanuje v bližini južnega kolodvora. Zglasiti se je v tobakarni „Narodnega doma“, Via Gepa.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 366 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje

Vložilo se je ponudb	meseca februarja 1910	od januarja 1911
za zavarovano vsoto	2040	4194
Izgotovljenih pol je bilo	K 16,435.724-88	K 34,243.299-14
za zavarovano vsoto	1763	3528
Naznanjene škode znašajo	K 13,880.118-63	K 28,897.057-42
	K 749.784-70	K 1,374.589-12

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —

Prešernova ulica šte. 5.

največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goissserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Nekaj izborno ohranjenih

automobilov

vseh velikosti se ceno prodaja.

Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za pravo avtomobilov in trgovina

Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,

Santergasse 13.

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Franc Čuden,

urar

Ljubljana, Prešernova ulica 1

samo nasproti Francišanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur „Union“ v Genovi in Bielu, on torej lahko po originalno tovarniških cenah garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

ALPINA URE

z matematično priznanim kolesjem — v zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. Večletno jamstvo. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:

Gruden & Co., Stolni trg šte. 9.

„Narodna kavarana“

Fran Krapeš.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani Tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četrtletno le K 1-80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Pozor! Hotel „PRI MALIČU“.

Italijanska kuhinja v kleti ima vsak dan skozi ves postni čas, vsakovrstne sveže morske ribe.

Cenjene družbe in obitelji, ki žele za večerjo imeti rezervirane mize, se prosijo, da to vsak dan, najkasneje do 2. ure popoldne prijavijo, ker se s tem prepreči daljne, neljube pritožbe glede pomanjkanja prostora.

Istotam se sprejemajo tudi abonenti po jako zmerni ceni. Eno kosilo velja samo 60 vin.

!Kolesarjem!

= v znanje! =

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, pusti naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pregledati, očistiti ter v primerno temperiranem prostoru shraniti.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da na razpologo

brezplačno

K. Čamernik, specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

„Glasbena matica“

v Ljubljani

svojo hišo

v Gosposki ulici št. 8,

kjer je bila nastanjena „Mladika“ v najem za slične namene s 1. novembrom, oziroma 1. avgustom t. l. Pogoji po dogovoru. Ponudbe je poslati odboru „Glasbene matice“ do 15. marca t. l.

POZOR! Mazilo zoper izpadanje in za kjer jih prej ni bilo. Zaraste tudi lise na glavi. Izvratno sredstvo zoper prhljaj. Učinkuje po kratki dobi. Lonček 3 do 5 K. Pošilja tudi po pošti g. Ana Križaj, Spod. Šiška 222, III. nad., 12 vrata. Z dobrimi izpričevanji na razpologo. Zaloga v drogeriji, foto-manufakturi „Adrija“ B. Cvančara, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

ETERNIT-tovarna
Patent HATSCHER.
Najboljše pokrivanje streh
General. zastop: V. Janach & Co., Trst.
Glavna zaloga:
T. Korn, Ljubljana.

„Jurjevo čistilo“

je specialiteta vseh krem, daje naj-lepši lesk in se dobliva povsod. Pazite dobro na varstveno znamko „Ljubljanski grad“.

Išče se močan trezen kojski

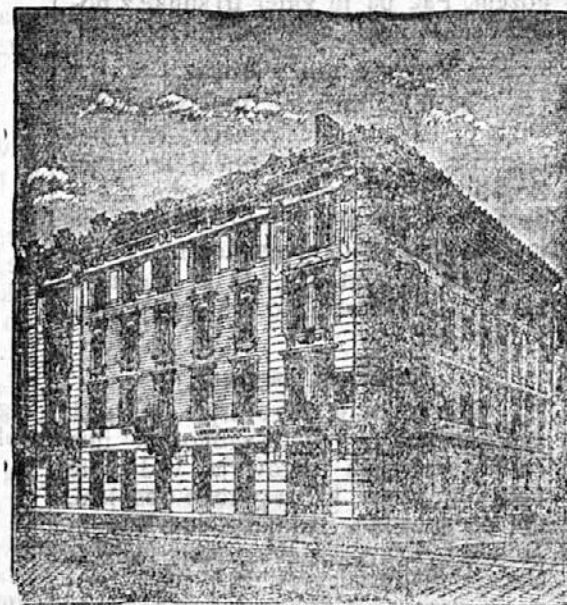
hlapec

Zaloga piva
Reininghaus, Sp. Šiška.

A. Feldstein
priporoča svojo
galanterijsko knjigovoznico
na Radeckega cesti št. 12.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Izvod samo po 4 vinarje.

Rezervni zaklad nad pol miliona kron	Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice	Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron
registrovana zadruga z neomejeno zavezo		
v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18		
obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2 %	brez odbitka rentnega davka	
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.		
Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.		
Telefon št. 185 interurban.		Eskomptuje trgovske menice. Ustanovljena leta 1882. Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000.—
Eskomptuje trgovske menice. Ustanovljena leta 1882. Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000.—		

	Zagrebška tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin. V Vaš prid bode, bode li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu : Franckovem : kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebške tovarne.	
---	---	---

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo.		Najmodernejše črke.
Muzikalije.		Litografija.
Telefonska št. 118.		Poštne hranilnice št. 76.307.

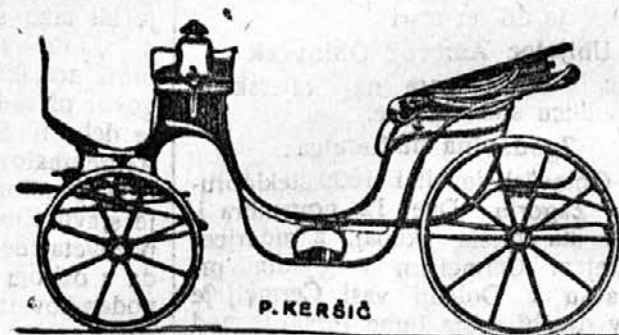
Tovarna vozov

Peter Keršič, Sp. Šiška

priporoča
svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči.
Že rabljeni vozovi se jemljejo v račun.

Del. glavica: K 5,000.000.	Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.	Rez. fond K 450.000.
Stritarjeva ulica št. 2.		
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.		
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 % .		